Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2853

18.11.2024

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/2853

z 23. októbra 2024

o zodpovednosti za chybné výrobky a o zrušení smernice Rady 85/374/EHS

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([2]),

keďže:

(1) S cieľom zlepšiť riadne fungovanie vnútorného trhu je potrebné zabezpečiť, aby sa nepoškodzovala hospodárska súťaž a aby sa nebránilo pohybu tovaru. V záujme odstránenia rozdielov medzi právnymi systémami členských štátov, ktoré môžu poškodzovať hospodársku súťaž a mať vplyv na pohyb tovaru na vnútornom trhu sa v smernici Rady 85/374/EHS ([3]) stanovujú spoločné pravidlá zodpovednosti za chybné výrobky. Väčšia harmonizácia spoločných pravidiel zodpovednosti za chybné výrobky stanovených v uvedenej smernici by okrem toho prispela k dosiahnutiu uvedených cieľov a zároveň prinesie zvýšenú úroveň ochrany zdravia alebo majetku spotrebiteľov a iných fyzických osôb.

(2) Objektívna zodpovednosť hospodárskych subjektov zostáva jediným prostriedkom primeraného riešenia problému spravodlivého rozdelenia rizika neodmysliteľného od modernej výroby využívajúcej technológie.

(3) Smernica 85/374/EHS je účinným a dôležitým nástrojom, ale bolo by ju potrebné zrevidovať vzhľadom na vývoj nových technológií vrátane umelej inteligencie, nové obchodné modely obehového hospodárstva a nové globálne dodávateľské reťazce, ktoré vedú k nejednotnosti a právnej neistote, a to najmä vo vymedzení pojmu „výrobok“. Zo skúseností pri uplatňovaní uvedenej smernice vyplynulo aj to, že poškodené osoby majú problémy získať náhradu škody kvôli obmedzeniam pri uplatňovaní nárokov na náhradu škody, ako aj problémom pri získavaní dôkazov na preukázanie zodpovednosti, najmä vzhľadom na zvýšenú technickú a vedeckú zložitosť. Patria sem aj nároky na náhradu škody súvisiacej s novými technológiami. Revíziou uvedenej smernice by sa preto podporilo zavádzanie a využívanie takýchto nových technológií vrátane umelej inteligencie a zároveň by sa zabezpečilo, aby navrhovatelia mali rovnakú úroveň ochrany bez ohľadu na príslušnú technológiu a aby mali všetky podniky prospech z väčšej právnej istoty a rovnakých podmienok.

(4) Revízia smernice 85/374/EHS by bola potrebná s cieľom zaistiť súlad a jednotnosť s právnymi predpismi o bezpečnosti výrobkov a dohľade nad trhom na úrovni Únie a vnútroštátnej úrovni. Okrem toho je v záujme zaistenia súladu a právnej istoty a rovnakých podmienok na vnútornom trhu potrebné objasniť základné pojmy a koncepty a zohľadniť nedávnu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie.

(5) Vzhľadom na rozsah zmien, ktoré by boli potrebné s cieľom zachovať účinnosť smernice 85/374/EHS a s cieľom zabezpečiť zrozumiteľnosť a právnu istotu by sa uvedená smernica mala zrušiť a nahradiť touto smernicou.

([1]) Ú. v. EÚ C 140, 21.4.2023, s. 34.
([2]) Pozícia Európskeho parlamentu z 12. marca 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 10. októbra 2024.
([3]) Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29).

(6) S cieľom zabezpečiť komplexnosť systému Únie v oblasti zodpovednosti za výrobky by sa mala objektívna zodpovednosť za chybné výrobky uplatňovať na všetky hnuteľné veci vrátane softvéru, a to aj vtedy, ak sú súčasťou iných hnuteľných vecí alebo sú nainštalované do nehnuteľných vecí.

(7) Zodpovednosť za chybné výrobky by sa nemala uplatňovať na škodu spôsobenú jadrovými haváriami, ak sa na zodpovednosť za takúto škodu vzťahujú medzinárodné dohovory ratifikované členskými štátmi.

(8) Na vytvorenie skutočného vnútorného trhu s vysokou a jednotnou úrovňou ochrany spotrebiteľov a iných fyzických osôb a zohľadnenia judikatúry Súdneho dvora Európskej únie by členské štáty nemali v záležitostiach v rozsahu pôsobnosti tejto smernice zachovávať ani zavádzať ustanovenia viac či menej prísne, než sú ustanovenia tejto smernice.

(9) Podľa vnútroštátneho práva členských štátov by mohla poškodená osoba vzniesť nárok na náhradu škody na základe zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti, ktorá nezahŕňa zodpovednosť výrobcu za chybovosť výrobku, ako sa stanovuje v tejto smernici. Týka sa to napríklad zodpovednosti vyplývajúcej zo záruky alebo z pochybenia či objektívnej zodpovednosti subjektov za škodu spôsobenú vlastnosťami organizmu ako výsledku genetického inžinierstva. Na takéto ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré okrem iného slúžia na dosiahnutie cieľa účinnej ochrany spotrebiteľov a iných fyzických osôb, by táto smernica nemala mať vplyv.

(10) V niektorých členských štátoch majú poškodené osoby v rámci osobitého systému vnútroštátnej zodpovednosti nárok na náhradu škody spôsobenej farmaceutickými výrobkami, pričom účinná ochrana fyzických osôb vo farmaceutickom sektore je už dosiahnutá. Táto smernica by nemala mať vplyv na právo na vznesenie takýchto nárokov. Okrem toho by sa nemali vylučovať zmeny takýchto osobitných systémov zodpovednosti, pokiaľ nenarušia účinnosť systému zodpovednosti ustanoveného v tejto smernici alebo jeho ciele.

(11) Systémy náhrady škody mimo rámca režimov zodpovednosti, ako sú vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti, systémy sociálneho zabezpečenia alebo systémy poistenia, nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a preto by nemali byť dotknuté. Niektoré členské štáty napríklad zaviedli systémy poskytovania náhrady škody v súvislosti s farmaceutickými výrobkami, ktoré spôsobujú ujmu bez toho, aby boli chybné.

(12) V rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ([4]) sa stanovujú spoločné zásady a referenčné ustanovenia, ktoré sa majú uplatňovať vo všetkých odvetvových právnych predpisoch o výrobkoch. S cieľom zabezpečiť jednotnosť s uvedeným rozhodnutím by sa určité ustanovenia tejto smernice, najmä vymedzenia pojmov, mali s ním zosúladiť.

(13) V digitálnej dobe môžu byť výrobky hmotné alebo nehmotné. Softvér, ako sú napríklad operačné systémy, firmvér, počítačové programy, aplikácie alebo systémy umelej inteligencie, je na trhu čoraz viac bežný a zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu v bezpečnosti výrobkov. Softvér možno uvádzať na trh ako samostatný produkt, alebo ho následne začleniť do iných výrobkov ako komponent, pričom po spustení môže spôsobiť škodu. V záujme právnej istoty by sa malo v tejto smernici objasniť, že softvér je na účely uplatnenia objektívnej zodpovednosti výrobkom bez ohľadu na spôsob jeho dodania alebo použitia, a tým aj bez ohľadu na to, či je uložený v zariadení, či sa k nemu získava prístup prostredníctvom komunikačnej siete alebo cloudových technológií, alebo sa dodáva ako služba (SaaS). Informácie sa však za výrobok nepovažujú, a preto by sa pravidlá zodpovednosti za výrobok nemali vzťahovať na obsah digitálnych súborov, ako sú mediálne súbory, e-knihy alebo iba zdrojový kód softvéru. Vývojár alebo výrobca softvéru vrátane poskytovateľov systémov umelej inteligencie v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 ([5]) by sa mali považovať za výrobcov.

(14) Slobodný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom, ktorého zdrojový kód sa otvorene šíri a používatelia majú k softvéru alebo jeho upraveným verziám voľný prístup, môžu ich používať, upravovať a ďalej šíriť, môže prispieť k výskumu a inováciám na trhu. Takýto softvér si vyžaduje licenciu, ktorá ho komukoľvek dovoľuje spustiť, kopírovať, šíriť, študovať, meniť a zdokonaľovať. S cieľom zabrániť prekážkam pri inovácii alebo výskume by sa táto smernica nemala uplatňovať na slobodný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom vyvinutý alebo dodaný mimo obchodnej činnosti, keďže takto vyvinuté alebo dodávané výrobky sa podľa definície neuvádzajú na trhu. Vývoj takéhoto softvéru alebo jeho zdokonaľovanie by sa nemali chápať tak, že sa sprístupňuje na trhu.

([4]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii)(Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

Poskytovanie takéhoto softvéru v otvorených úložiskách by sa nemalo považovať za sprístupňovanie takéhoto softvéru na trhu, pokiaľ sa tak nestane v rámci obchodnej činnosti. Poskytovanie slobodného softvéru a softvéru s otvoreným zdrojovým kódom neziskovými organizáciami by sa v zásade nemalo považovať za podnikanie, pokiaľ k takémuto poskytovaniu nedochádza v rámci obchodnej činnosti. Ak sa však softvér dodáva výmenou za cenu alebo za osobné údaje používané iným spôsobom ako výlučne na zvýšenie bezpečnosti, kompatibility alebo interoperability softvéru, čiže sa dodáva v rámci obchodnej činnosti, táto smernica by sa naň mala uplatňovať.

(15) Ak slobodný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom dodaný mimo obchodnej činnosti výrobca následne začlení ako komponent do výrobku v rámci obchodnej činnosti a tým ho uvedie na trh, malo by byť možné vyvodiť zodpovednosť za škodu spôsobenú chybovosťou takéhoto softvéru voči uvedenému výrobcovi, ale nie voči výrobcovi softvéru, pretože výrobca softvéru by nesplnil podmienky uvedenia výrobku alebo komponentu na trh.

(16) Keďže digitálne súbory ako také nie sú výrobkami v rozsahu pôsobnosti tejto smernice, súbory DMF s funkčnými informáciami potrebnými na výrobu hmotnej veci, ktoré umožňujú automatické ovládanie strojov alebo nástrojov, ako sú vrtáky, sústruhy, frézy a 3D tlačiarne, by sa na účely zabezpečenia ochrany fyzických osôb v prípade chybovosti týchto súborov mali považovať za výrobky. Napríklad chybný súbor návrhu pomocou počítača použitý na vytvorenie tovaru trojrozmernou tlačou, ktorý spôsobí škodu, by mal viesť k vzniku zodpovednosti podľa tejto smernice, ak je takýto súbor vyvinutý alebo dodaný v rámci obchodnej činnosti. S cieľom predísť pochybnostiam by sa malo objasniť aj to, že suroviny ako plyn, voda a elektrina sú výrobky.

(17) Digitálne služby sú čoraz častejšie integrované do výrobku alebo sú s ním prepojené tak, že absencia služby by zabránila výrobku plniť niektorú z jeho funkcií. Hoci by sa táto smernica nemala uplatňovať na služby ako také, je potrebné rozšíriť objektívnu zodpovednosť na takéto integrované alebo prepojené digitálne služby, keďže na bezpečnosti výrobku majú rovnaký podiel ako jeho fyzické alebo digitálne komponenty. Uvedené súvisiace služby by sa mali považovať za komponenty výrobku, do ktorého sú integrované alebo s ktorým sú prepojené, ak má výrobca výrobku nad nimi kontrolu. K príkladom súvisiacich služieb patrí nepretržité poskytovanie údajov o prevádzke v navigačnom systéme, služba monitorovania zdravia s využitím snímačov fyzického produktu na sledovanie fyzickej aktivity používateľa alebo ukazovatele zdravotného stavu, služba regulácie teploty, ktorou sa monitoruje a reguluje teplota inteligentnej chladničky, alebo služba hlasového asistenta, ktorá umožňuje ovládať jeden alebo viacero produktov hlasom. Služby prístupu na internet by sa nemali považovať za súvisiace služby, pretože ich nemožno považovať za súčasť produktu pod kontrolou výrobcu a bolo by nerozumné považovať výrobcov za zodpovedných za škody spôsobené nedostatkami služieb prístupu na internet. Výrobok, ktorý využíva služby prístupu k internetu a v prípade straty pripojenia nepodporuje bezpečnosť, by sa však podľa tejto smernice mohol považovať za chybný.

(18) Súvisiace služby a iné komponenty vrátane aktualizácie a modernizácie softvéru by sa mali považovať za služby pod kontrolou výrobcu, ak sú integrované do výrobku, sú s ním prepojené alebo dodávané výrobcom alebo ak výrobca povolí ich integráciu, prepojenie alebo dodanie treťou stranou alebo s nimi súhlasí, napríklad ak výrobca inteligentného domáceho spotrebiča súhlasí s poskytovaním aktualizácií softvéru k spotrebiču výrobcu od tretej strany, alebo ak výrobca prezentuje súvisiacu službu alebo komponent ako súčasť výrobku, hoci ich dodáva tretia strana. Ak výrobca poskytne technickú možnosť integrácie alebo vzájomného prepojenia alebo odporučí určité značky alebo nezakáže potenciálne súvisiace služby alebo komponenty, nemalo by sa to považovať za jeho súhlas s integráciou alebo prepojením.

(19) Po uvedení na trh by sa výrobok mal považovať za výrobok pod kontrolou výrobcu, ak si výrobca ponechá možnosť dodávať aktualizácie alebo modernizácie softvéru sám alebo prostredníctvom tretej strany.

(20) Keďže sa uznáva rastúci význam a hodnota nehmotných aktív, nahrádzať by sa malo aj zničenie alebo poškodenie údajov, napríklad digitálnych súborov vymazaných z pevného disku, ako aj náklady na obnovenie týchto údajov. Ochrana fyzických osôb si vyžaduje, aby bola k dispozícii náhrada škody vyplývajúcej nielen zo smrti alebo zranenia osôb, ako sú výdavky na pohreb alebo liečenie či strata príjmu, a z poškodenia majetku, ale aj zo zničenia alebo poškodenia údajov. Zničenie alebo poškodenie údajov nevedie automaticky k majetkovej ujme obete, ak obeť môže získať údaje bezplatne, napríklad ak existuje záloha údajov alebo údaje možno znova stiahnuť, alebo keď hospodársky subjekt obnoví či znova vytvorí dočasne nedostupné údaje, napríklad vo virtuálnom prostredí. Zničenie alebo poškodenie údajov sa však líši od úniku alebo porušenia pravidiel ochrany údajov a preto táto smernica nemá

vplyv na náhradu škody v dôsledku porušenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([6]) alebo (EÚ) 2018/1725/ ([7]) alebo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES ([8]) alebo (EÚ) 2016/680 ([9]).

(21) V záujme právnej istoty by sa v tejto smernici malo objasniť, že ujma na zdraví zahŕňa lekársky uznanú a lekársky potvrdenú ujmu na duševnom zdraví, ktorá má vplyv na celkový zdravotný stav obete a mohla by si vyžadovať liečbu alebo lekárske ošetrenie, okrem iného s ohľadom na Medzinárodnú klasifikáciu chorôb Svetovej zdravotníckej organizácie.

(22) V súlade s cieľom tejto smernice, ktorým je poskytovať náhradu škody len fyzickým osobám, by sa za škodu na majetku používanom výlučne na profesijné účely nemala poskytovať náhrada podľa tejto smernice. S cieľom riešiť potenciálne riziko súdnych sporov v nadmernom počte prípadov by sa zničenie alebo poškodenie údajov, ktoré sa používajú na profesijné účely, hoci nie výlučne, nemala poskytovať náhrada podľa tejto smernice.

(23) Keďže členské štáty by mali zabezpečovať úplnú a riadnu náhradu každej majetkovej ujmy vyplývajúcej zo smrti alebo zranenia, ako aj škody na majetku alebo zničenia majetku, a zničenia alebo poškodenia údajov, pravidlá výpočtu náhrady škody by mali stanoviť členské štáty. Okrem toho by sa mala poskytovať náhrada nemajetkovej ujmy vyplývajúcej zo škody, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, ako je bolesť a utrpenie, pokiaľ sa na takéto straty môže poskytovať náhrada podľa vnútroštátneho práva.

(24) Iné druhy škôd, než sú stanovené v tejto smernici, ako je napríklad čistá hospodárska strata, porušenie súkromia alebo diskriminácia, by samotné nemali viesť k vzniku zodpovednosti podľa tejto smernice. Touto smernicou by však nemalo byť dotknuté právo na náhradu akejkoľvek škody vrátane nemajetkovej škody v rámci iných režimov zodpovednosti.

(25) V záujme ochrany fyzických osôb by sa mala nahrádzať škoda na majetku vo vlastníctve fyzickej osoby. Keďže majetok sa čoraz častejšie využíva na súkromné aj profesijné účely, je vhodné zabezpečiť aj náhradu škody v prípade takéhoto majetku využívaného na viaceré účely. Vzhľadom na cieľ tejto smernice, ktorým je ochrana fyzických osôb, by z rozsahu jej pôsobnosti mal byť vylúčený majetok využívaný výlučne na profesijné účely.

(26) Táto smernica by sa mala uplatňovať na výrobky uvádzané na trh, prípadne do prevádzky v rámci obchodnej činnosti, či už za odplatu alebo bezplatne, napríklad na výrobky dodávané v súvislosti so sponzorskou kampaňou alebo výrobky zhotovené na poskytovanie služby financovanej z verejných prostriedkov, keďže aj tento spôsob dodávania je rovnako hospodárskej alebo obchodnej povahy. Pojem „uvedenie do prevádzky“ je relevantný pre výrobky, ktoré sa neuvádzajú na trh pred svojím prvým použitím, ako je to v prípade výťahov, strojových zariadení alebo zdravotníckych pomôcok.

(27) Pokiaľ tak vnútroštátne právo stanovuje, malo by sa právo na náhradu škody pre poškodené osoby vzťahovať tak na priame obete, ktoré utrpeli škodu priamo spôsobenú chybným výrobkom, ako aj na nepriame obete, ktoré utrpeli škodu v dôsledku škody spôsobenej priamej obeti.

(28) Vzhľadom na zvýšenú zložitosť výrobkov, obchodných modelov a dodávateľských reťazcov a s ohľadom na to, že cieľom tejto smernice je zabezpečiť, aby si spotrebitelia a iné fyzické osoby mohli jednoducho uplatniť právo na náhradu v prípade škody spôsobenej chybnými výrobkami, je dôležité, aby členské štáty zabezpečili, že príslušné vnútroštátne orgány alebo subjekty na ochranu spotrebiteľa poskytnú dotknutým spotrebiteľom všetky relevantné informácie, aby si mohli účinne uplatniť právo na náhradu škody v súlade s touto smernicou. Pritom je vhodné, aby

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

([8]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

([9]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

členské štáty zohľadnili existujúce povinnosti týkajúce sa spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva na ochranu spotrebiteľa, najmä povinnosti podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 ([10]). Je dôležité, aby si vnútroštátne orgány alebo subjekty na ochranu spotrebiteľa pravidelne vymieňali relevantné informácie, ktoré sa dozvedeli, a úzko spolupracovali s orgánmi dohľadu nad trhom. Členské štáty môžu tiež nabádať príslušné orgány alebo subjekty na ochranu spotrebiteľa, aby poskytovali spotrebiteľom informácie, ktoré im umožnia lepšie uplatniť si ich právo na náhradu škody v súlade s touto smernicou.

(29) Táto smernica nemá vplyv na rôzne nápravné opatrenia na vnútroštátnej úrovni, či už dosahované prostredníctvom súdnych alebo mimosúdnych vyrovnaní, alternatívneho riešenia sporov alebo žalôb v zastúpení podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 ([11]) alebo podľa vnútroštátnych systémov kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu.

(30) V záujme ochrany zdravia a majetku fyzických osôb by sa nemala chybovosť výrobku určovať na základe jeho nevhodnosti na používanie, ale na základe toho, že nie je taký bezpečný, ako osoba právom očakáva alebo ako sa vyžaduje podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva. Posúdenie chybovosti by malo zahŕňať objektívnu analýzu bezpečnosti, ktorú právom očakáva široká verejnosť, a nie bezpečnosti, ktorú právom očakáva ľubovoľná konkrétna osoba. Bezpečnosť, ktorú široká verejnosť právom očakáva, by sa mala okrem iného posudzovať s ohľadom na zamýšľaný účel, rozumne predvídateľné použitie, prezentáciu, objektívne vlastnosti a vlastnosti predmetného výrobku vrátane jeho predpokladanej životnosti, ako aj osobitné požiadavky skupiny používateľov, pre ktorých je výrobok určený. Niektoré výrobky, ako napríklad zdravotnícke pomôcky na udržiavanie pri živote, predstavujú osobitne vysoké riziko zranenia ľudí, a preto sa od nich aj vyžaduje vysoká bezpečnosť. V záujme zohľadnenia takýchto očakávaní by mal mať súd možnosť posúdiť výrobok ako chybný bez stanovenia jeho skutočnej chybovosti, ak patrí do rovnakej výrobnej série ako výrobok, ktorého chybovosť sa už preukázala.

(31) Pri posudzovaní chybovosti by sa mala zohľadniť prezentácia výrobku. Upozornenia alebo iné informácie poskytnuté spolu s výrobkom však nemožno považovať za dostatočné na zaistenie bezpečnosti inak chybného výrobku, keďže chybovosť by sa mala určiť na základe bezpečnosti, ktorú má široká verejnosť právo očakávať. Zodpovednosti podľa tejto smernice sa preto nemožno zbaviť jednoduchým uvedením všetkých možných vedľajších účinkov výrobku. Pri určovaní chybovosti výrobku zahŕňa rozumne predvídateľné použitie aj nesprávne použitie, ktoré nie je za daných okolností nerozumné, ako je predvídateľné správanie používateľa strojového zariadenia vyplývajúce z nedostatočnej koncentrácie alebo predvídateľné správanie určitých skupín používateľov, ako sú deti.

(32) V záujme prihliadnutia na čoraz vyšší výskyt vzájomne prepojených výrobkov by sa pri posudzovaní bezpečnosti výrobku mali zohľadniť rozumne predvídateľné účinky iných výrobkov na predmetný výrobok, napríklad v rámci systému inteligentnej domácnosti. Mal by sa zohľadniť aj vplyv akejkoľvek schopnosti výrobku učiť sa alebo nadobúdať nové vlastnosti po jeho uvedení na trh alebo do prevádzky na jeho bezpečnosť, aby sa prihliadlo na oprávnené očakávanie, že softvér a základné algoritmy výrobku majú byť koncipované tak, aby zamedzili nebezpečnému správaniu výrobku. Výrobca, ktorý navrhuje výrobok so schopnosťou rozvinúť nečakané správanie, by preto mal zostať zodpovedný za správanie, ktoré spôsobuje škodu. V záujme prihliadnutia na skutočnosť, že v digitálnej dobe má mnohé výrobky výrobca pod kontrolou aj po ich uvedení na trh, by sa pri posudzovaní bezpečnosti výrobku mal zohľadniť aj moment, v ktorom výrobok opúšťa kontrolu výrobcu. Napríklad ak výrobok nespĺňa požiadavky na kybernetickú bezpečnosť, môže sa považovať za chybný aj z dôvodu zraniteľnosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

(33) S cieľom zohľadniť povahu výrobkov, ktorých samotným účelom je zamedziť škodám, ako je výstražný mechanizmus, napríklad dymový hlásič, by sa pri posudzovaní chybovosti takéhoto výrobku malo zohľadniť nesplnenie tohto účelu.

(34) V záujme zohľadnenia relevantnosti právnych predpisov o bezpečnosti výrobkov a dohľade nad trhom na stanovenie úrovne bezpečnosti, ktorú osoba právom očakáva, by sa malo objasniť, že pri posudzovaní chybovosti by sa malo prihliadať aj na povinné bezpečnostné požiadavky na príslušný výrobok vrátane kybernetickej bezpečnosti

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1).

([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1).

a intervencie príslušných orgánov ako stiahnutie výrobkov z trhu alebo samotných hospodárskych subjektov. Samotné takéto intervencie by však nemali vytvárať domnienku o chybovosti.

(35) V záujme rozhodovania spotrebiteľov a s cieľom podporiť inováciu, výskum a jednoduchý prístup k novým technológiám by samotná existencia alebo následné uvedenie lepšieho výrobku na trh nemalo viesť k záveru, že výrobok je chybný. Podobne by ani samotné poskytnutie aktualizácií či modernizácií výrobku nemalo viesť k záveru, že predchádzajúca verzia výrobku je chybná.

(36) Ochrana fyzických osôb si vyžaduje, aby sa na každého výrobcu zapojeného do výrobného procesu mohla vzťahovať zodpovednosť, ak je výrobok alebo komponent dodávaný uvedeným výrobcom chybný. K nim patrí každá osoba, ktorá sa prezentuje ako výrobca tým, že uvedie na výrobku svoje meno, ochrannú známku alebo iný rozlišovací znak, alebo splnomocní tretiu osobu, aby uviedla svoje meno, ochrannú známku alebo iný rozlišovací znak, pretože tým vzbudzuje dojem, že sa podieľa na výrobnom procese alebo že zaň preberá zodpovednosť. Ak výrobca začlení do svojho výrobku chybný komponent iného výrobcu, poškodená osoba by mala mať možnosť vzniesť nárok na náhradu tej istej škody od výrobcu výrobku, ako aj od výrobcu komponentu. Ak je komponent integrovaný do výrobku mimo kontroly výrobcu uvedeného výrobku, poškodená osoba by mala mať možnosť požadovať náhradu škody od výrobcu komponentu, ak je samotný komponent výrobkom podľa tejto smernice.

(37) Na zabezpečenie toho, aby bol nárok poškodenej osoby na náhradu škody vymožiteľný aj vtedy, ak je výrobca výrobku usadený mimo Únie, malo by byť možné brať na zodpovednosť aj dovozcu uvedeného výrobku a splnomocneného zástupcu výrobcu ustanoveného vo vzťahu k osobitným úlohám podľa právnych predpisov Únie, napríklad podľa právnych predpisov pre bezpečnosť výrobkov a dohľad nad trhom. Dohľad nad trhom ukazuje, že dodávateľské reťazce niekedy tvoria hospodárske subjekty, ktorých nová forma neumožňuje ich jednoduché zaradenie do tradičných dodávateľských reťazcov podľa súčasného právneho rámca. Ide najmä o poskytovateľov logistických služieb, ktorí vykonávajú mnohé z tých istých funkcií ako dovozcovia, ale nemusia vždy zodpovedať tradičnému vymedzeniu dovozcu v práve Únie. Poskytovatelia logistických služieb zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu ako hospodárske subjekty, čo umožňuje a uľahčuje prístup výrobkov z tretích krajín na trh Únie. Táto zmena relevantnosti sa už odráža v rámci bezpečnosti výrobkov a dohľadu nad trhom, najmä v nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 ([12]) a (EÚ) 2023/988 ([13]). Preto by malo byť možné brať poskytovateľov logistických služieb na zodpovednosť, ale vzhľadom na subsidiárnu povahu ich úlohy by mali niesť zodpovednosť len vtedy, ak nie je v Únii usadený žiadny dovozca ani splnomocnený zástupca. V záujme účinného prenesenia zodpovednosti na výrobcov, dovozcov, splnomocnených zástupcov a poskytovateľov logistických služieb by malo byť možné brať na zodpovednosť distribútorov len vtedy, ak nie je možné urýchlene identifikovať príslušný hospodársky subjekt usadený v Únii.

(38) Online predaj neustále a stabilne rastie a vytvára nové obchodné modely a nové subjekty na trhu, ako sú online platformy. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 ([14]) a nariadení (EÚ) 2023/988 sa okrem iného upravuje povinnosť a zodpovednosť online platforiem, pokiaľ ide o nezákonný obsah, a to aj vo vzťahu k predaju výrobkov. Ak online platformy zastávajú úlohu výrobcu, dovozcu, splnomocneného zástupcu, poskytovateľa logistických služieb alebo distribútora príslušného chybného výrobku, mali by byť zodpovedné rovnako ako hospodárske subjekty. Ak online platformy zohrávajú pri predaji výrobkov iba sprostredkovateľskú úlohu medzi obchodníkmi a spotrebiteľmi, vzťahuje sa na ne výnimka z podmienenej zodpovednosti podľa nariadenia (EÚ) 2022/2065. V nariadení (EÚ) 2022/2065 sa však stanovuje, že na online platformy, ktoré umožňujú spotrebiteľom uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, sa nevzťahujú výnimky zo zodpovednosti podľa právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ak výrobok prezentujú alebo inak umožňujú konkrétnu predmetnú transakciu tak, že sa priemerný spotrebiteľ domnieva, že výrobok dodáva buď samotná platforma alebo obchodník, ktorý koná v rámci jej právomoci alebo kontroly. Podľa tejto zásady platí, že ak online platformy takto prezentujú výrobok alebo inak umožňujú konkrétnu transakciu, podľa tejto smernice by mali byť zodpovedné rovnako ako distribútori. Ustanovenia tejto smernice týkajúce sa distribútorov by sa preto mali analogicky uplatňovať na takéto online platformy. To znamená, že takéto online platformy by mali niesť zodpovednosť len vtedy, ak prezentujú výrobok alebo inak umožňujú konkrétnu transakciu spôsobom, ktorý by viedol priemerného spotrebiteľa

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/988 z 10. mája 2023 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES a smernica Rady 87/357/EHS (Ú. v. EÚ L 135, 23.5.2023, s. 1).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1).

k presvedčeniu, že produkt dodáva buď samotná online platforma alebo obchodník konajúci pod jej vedením alebo kontrolou a len ak online platforma urýchlene neidentifikuje príslušný hospodársky subjekt usadený v Únii.

(39) Pri prechode z lineárneho na obehové hospodárstvo sa výrobky navrhujú tak, aby boli trvanlivejšie a dali sa opätovne použiť, opraviť a modernizovať. Únia takisto podporuje inovatívne a udržateľné formy výroby a spotreby, ktoré predlžujú funkčnosť výrobkov a komponentov, ako je repasovanie, renovácia a oprava, ako sa uvádza v oznámení Komisie z 11. marca 2020 s názvom Nový akčný plán pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu. Ak je výrobok podstatne zmenený a potom sprístupnený na trhu alebo opätovne uvedený do prevádzky, považuje sa za nový výrobok. Ak sa zmena vykoná mimo kontroly pôvodného výrobcu, malo by byť možné brať na zodpovednosť osobu, ktorá podstatnú zmenu vykonala, ako výrobcu zmeneného výrobku, keďže podľa príslušného práva Únie táto osoba zodpovedá za súlad výrobku s bezpečnostnými požiadavkami. To, či je zmena podstatná, by sa malo určiť podľa kritérií stanovených v príslušnom práve Únie a členského štátu o bezpečnosti výrobkov vrátane nariadenia (EÚ) 2023/988. Ak pre daný výrobok nie sú stanovené žiadne takéto kritériá, zmeny, ktorými sa menia pôvodné zamýšľané funkcie výrobku alebo sa ovplyvňuje jeho súlad s uplatniteľnými bezpečnostnými požiadavkami alebo sa mení jeho rizikový profil, by sa mali považovať za podstatné zmeny. Ak podstatnú zmenu vykoná pôvodný výrobca alebo je podstatná zmena vykonaná pod jeho kontrolou a ak je výrobok v dôsledku podstatnej zmeny chybný, tento výrobca by nemal mať možnosť zbaviť sa zodpovednosti tvrdením, že chybovosť sa vyskytla po uvedení výrobku na trh alebo do prevádzky. V záujme spravodlivého rozdelenia rizika v obehovom hospodárstve by mal byť hospodársky subjekt iný ako pôvodný výrobca, ktorý vykoná podstatnú zmenu, oslobodený od zodpovednosti, ak uvedený hospodársky subjekt preukáže, že škoda súvisí s časťou výrobku, na ktorý zmena nemala vplyv. Hospodárske subjekty, ktoré vykonávajú opravy alebo iné činnosti, ku ktorým nepatria podstatné zmeny, by nemali byť zodpovedné podľa tejto smernice.

(40) Keďže výrobky môžu byť navrhnuté tak, aby umožňovali úpravy zmenami softvéru vrátane modernizácie, mali by pre úpravy vykonané aktualizáciou alebo modernizáciou softvéru platiť rovnaké zásady ako pre úpravy inými spôsobmi. Ak sa podstatná zmena vykoná aktualizáciou alebo modernizáciou softvéru alebo nastane v dôsledku kontinuálneho učenia sa systému umelej inteligencie, podstatne zmenený výrobok by sa mal považovať za sprístupnený na trh alebo uvedený do prevádzky v čase, keď sa táto zmena skutočne vykoná.

(41) Ak poškodené osoby nedostanú náhradu škody, pretože zodpovednosť podľa tejto smernice nenesie žiadna osoba alebo pretože zodpovedné osoby sú insolventné alebo ukončili činnosť, na primeranú náhradu škody osobám poškodeným v dôsledku chybných výrobkov môžu členské štáty využiť existujúce vnútroštátne odvetvové systémy na náhradu škôd alebo môžu takéto nové systémy zaviesť do vnútroštátneho práva. Je vecou členských štátov, aby rozhodli o úplnom alebo čiastočnom financovaní takýchto systémov náhrad z verejných alebo súkromných príjmov.

(42) Vzhľadom na uloženie zodpovednosti hospodárskym subjektom bez ohľadu na pochybenie a s cieľom zabezpečiť spravodlivé rozdelenie rizika by mala osoba, ktorá vznesie nárok na náhradu škody spôsobenej chybným výrobkom, znášať bremeno dokazovania škody, chybovosti výrobku a príčinnej súvislosti medzi nimi v súlade so stupňom dôkaznej povinnosti uplatniteľným podľa vnútroštátneho práva. V porovnaní s výrobcami sú však osoby, ktoré žiadajú o náhradu škody, často v značnej nevýhode z hľadiska prístupu k informáciám o spôsobe výroby a prevádzke výrobku a ich chápania. Táto informačná asymetria môže ohrozovať spravodlivé rozdelenie rizika, a to najmä v prípadoch technickej alebo vedeckej zložitosti. Preto je potrebné uľahčiť navrhovateľom prístup k dôkazom, ktoré sa majú použiť v súdnych konaniach. K takýmto dôkazom patria aj dokumenty, ktoré musí žalovaný vytvoriť ex novo zostavením alebo označením dostupných dôkazov. Pri posudzovaní žiadosti o sprístupnenie dôkazov by vnútroštátne súdy mali zabezpečiť, aby sa takýto prístup obmedzoval na nevyhnutné a primerané, okrem iného s cieľom vyvarovať sa nešpecifického vyhľadávania informácií, ktoré nie sú relevantné pre konanie, a chrániť dôverné informácie, ako sú informácie, na ktoré sa vzťahuje dôvernosť komunikácie medzi advokátom a klientom, a obchodné tajomstvo v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom, najmä so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 ([15]). Vzhľadom na zložitosť určitých druhov dôkazov, napríklad dôkazov týkajúcich sa digitálnych produktov, by vnútroštátne súdy mali mať možnosť za určitých podmienok požadovať, aby sa takéto dôkazy predkladali ľahko dostupným a ľahko zrozumiteľným spôsobom.

([15]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1).

(43) Touto smernicou sa harmonizujú pravidlá o sprístupňovaní dôkazov len v rozsahu, v akom tieto záležitosti upravuje. Medzi záležitosti, ktoré táto smernica neupravuje, patria pravidlá o sprístupňovaní dôkazov, pokiaľ ide o: predsúdne konania; to, aká špecifická musí byť žiadosť o dôkazy; tretie strany; prípady deklaratórneho konania a sankcie za nedodržanie povinnosti poskytnúť dôkazy.

(44) Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaní môžu potrebovať prístup k dôkazom, ktoré má navrhovateľ k dispozícii, aby mohli namietať proti nároku na náhradu škody podľa tejto smernice, mali by mať možnosť prístupu k dôkazom aj žalovaní. Podobne ako v prípade žiadosti navrhovateľa o sprístupnenie dôkazov by vnútroštátne súdy mali pri posudzovaní žiadosti žalovaného o sprístupnenie dôkazov zabezpečiť, aby sa takýto prístup obmedzil na to, čo je nevyhnutné a primerané, okrem iného s cieľom zabrániť nešpecifickému vyhľadávaniu informácií, ktoré nie sú relevantné pre konanie, a chrániť dôverné informácie.

(45) V prípade obchodného tajomstva, ako sa vymedzuje v smernici (EÚ) 2016/943, by mali byť vnútroštátne súdy oprávnené prijímať osobitné opatrenia na zabezpečenie dôvernosti obchodného tajomstva počas konania a po jeho skončení, a zároveň docieliť spravodlivú a primeranú rovnováhu medzi záujmami držiteľa obchodného tajomstva, pokiaľ ide o jeho zachovanie, a záujmami poškodenej osoby. Takéto opatrenia by mali zahŕňať aspoň opatrenia na obmedzenie prístupu k dokumentom obsahujúcim obchodné tajomstvo alebo údajné obchodné tajomstvo a na obmedzenie prístupu na vypočutia pre obmedzený počet osôb, prípadne na umožnenie prístupu iba k upraveným dokumentom alebo prepisom vypočutí. Je vhodné, aby vnútroštátne súdy pri rozhodovaní o takýchto opatreniach zohľadňovali potrebu zaistiť právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, oprávnené záujmy strán a prípadne tretích strán a možnú ujmu niektorého účastníka konania, prípadne tretích strán, v dôsledku schválenia alebo zamietnutia takýchto opatrení.

(46) Za splnenia určitých podmienok je potrebné zmierniť dôkazné bremeno navrhovateľa. Spoločný mechanizmus na zmiernenie problémov navrhovateľa s dôkazmi predstavujú vyvrátiteľné domnienky, ktoré súdu umožňujú založiť existenciu chybovosti alebo príčinnej súvislosti na prítomnosti inej skutočnosti, ktorá bola preukázaná pri súčasnom zachovaní práva žalovaného. Ak žalovaný nesplní povinnosť poskytnúť informácie, vnútroštátne súdy by mali, s cieľom motivovať k dodržiavaniu povinnosti zverejniť informácie, predpokladať, že výrobok je chybný. Na ochranu spotrebiteľov a iných fyzických osôb pred rizikom vzniku škody bolo prijatých množstvo povinných bezpečnostných požiadaviek, a to aj v rámci nariadenia (EÚ) 2023/988. V záujme posilnenia úzkeho vzťahu medzi predpismi o bezpečnosti výrobkov a pravidlami zodpovednosti by malo nedodržanie týchto požiadaviek vyústiť aj do domnienky o chybovosti. To platí aj pre prípady, keď výrobok nie je vybavený prostriedkami na záznam informácií o svojej prevádzke do denníka, ako sa to vyžaduje podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva. To isté by sa malo uplatniť v prípade zjavného nesprávneho fungovania, ako napríklad keď sa pri rozumne predpokladanom používaní roztriešti sklenená fľaša, keďže je neúčelne zaťažujúce vyžadovať od navrhovateľa, aby preukázal chybovosť aj vtedy, keď je za daných okolností jej existencia nespochybniteľná. Rozumne predvídateľné použitie zahŕňa použitie, na ktoré je výrobok určený podľa informácií od výrobcu alebo hospodárskeho subjektu, ktorý ho uvádza na trh, bežné používanie podľa návrhu a konštrukcie výrobku a použitie, ktoré možno rozumne predpokladať, ak by mohlo vyplývať zo zákonného a ľahko predvídateľného ľudského správania.

(47) Ak sa zistí, že výrobok je chybný a druh vzniknutej škody je najmä na základe podobných prípadov zvyčajne spôsobený danou chybovosťou, od navrhovateľa by sa nemalo vyžadovať, aby preukázal príčinnú súvislosť a jej existencia by sa mala predpokladať.

(48) Vnútroštátne súdy by mali predpokladať chybovosť výrobku alebo príčinnú súvislosť medzi škodou a chybovosťou, prípadne oboje, ak by bez ohľadu na to, či žalovaný zverejnil informácie, bolo pre navrhovateľa príliš ťažké najmä vzhľadom na technickú alebo vedeckú zložitosť prípadu preukázať chybovosť alebo príčinnú súvislosť, prípadne oboje. Pritom by mali zohľadniť všetky okolnosti prípadu. V takých prípadoch by zavedenie obvyklej úrovne dokazovania, ako sa vyžaduje vo vnútroštátnom práve, čo si často vyžaduje vysoký stupeň pravdepodobnosti, ohrozilo účinnosť práva na náhradu škody. Keďže výrobcovia majú odborné znalosti a sú lepšie informovaní ako poškodené osoby a s cieľom zachovať spravodlivé rozdelenie rizika a zabrániť preneseniu dôkazného bremena by sa od navrhovateľa malo vyžadovať, aby – ak má ťažkosti preukázať chybovosť – preukázal pravdepodobnosť chybovosti výrobku, alebo ak má navrhovateľ ťažkosti preukázať príčinnú súvislosť, iba to, že pravdepodobnou príčinou škody je chybovosť výrobku. Technickú alebo vedeckú zložitosť by mali určovať vnútroštátne súdy jednotlivo s ohľadom na rôzne faktory. Uvedené faktory by mali zahŕňať zložitú povahu výrobku, ako napríklad inovačnej zdravotníckej pomôcky; zložitú povahu použitej technológie, ako napríklad strojového učenia sa; zložitú povahu informácií a údajov, ktoré má navrhovateľ analyzovať; a zložitú povahu príčinnej súvislosti, ako napríklad súvislosti medzi farmaceutickým alebo potravinárskym výrobkom a určitým zdravotným stavom alebo súvislosť,

ktorú by mohol navrhovateľ preukázať len vysvetlením vnútorného fungovania systému umelej inteligencie. Mimoriadne ťažkosti by takisto mali posudzovať vnútroštátne súdy jednotlivo. Hoci by mal navrhovateľ predložiť argumenty na vysvetlenie mimoriadnych ťažkostí, nemalo by sa vyžadovať ich dokazovanie. Napríklad v spore o náhradu škody v súvislosti so systémom umelej inteligencie by napríklad na to, aby súd mohol rozhodnúť o existencii mimoriadnych ťažkostí, nemal byť navrhovateľ povinný vysvetľovať osobitné vlastnosti systému umelej inteligencie, ani to, ako uvedené vlastnosti sťažujú stanovenie príčinnej súvislosti. Žalovaný by mal mať možnosť napadnúť všetky prvky nároku vrátane existencie mimoriadnych ťažkostí.

(49) V záujme spravodlivého rozdelenia rizika by mali mať hospodárske subjekty výnimku zo zodpovednosti, ak preukážu existenciu konkrétnych poľahčujúcich okolností. Nemali by niesť zodpovednosť, ak preukážu, že iná osoba spôsobila, že výrobok opustil výrobný proces proti ich vôli, alebo že dôvodom chybovosti výrobku bolo práve dodržanie zákonných požiadaviek.

(50) Okamih uvedenia na trh alebo do prevádzky je zvyčajne okamihom, keď výrobok opúšťa kontrolu výrobcu, zatiaľ čo pre distribútorov je to okamih sprístupnenia výrobku na trh. Výrobcovia by preto mali mať výnimku zo zodpovednosti, ak preukážu, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, pravdepodobne neexistovala pri uvádzaní výrobku na trh alebo do prevádzky, prípadne že vznikla až po tomto okamihu. Keďže však digitálne technológie umožňujú výrobcom výkon kontroly aj po okamihu uvedenia výrobku na trh alebo do prevádzky, mali by byť naďalej zodpovední za chybovosť, ktorá vznikla po tomto okamihu v dôsledku softvéru alebo súvisiacich služieb pod ich kontrolou, či už v podobe aktualizácií alebo modernizácií, prípadne algoritmov strojového učenia sa. Takýto softvér alebo súvisiace služby by sa mali považovať za také, ktoré sú pod kontrolou výrobcu, ak ich dotknutý výrobca dodáva alebo povoľuje, prípadne inak súhlasí s ich dodávaním treťou stranou. Ak je napríklad hybridná televízia prezentovaná tak, že zahŕňa určitú videoaplikáciu, ale používateľ si danú aplikáciu musí po kúpe televízie stiahnuť z webového sídla tretej strany, výrobca televízie by mal byť spolu s výrobcom videoaplikácie zodpovedný za škodu spôsobenú akoukoľvek chybovosťou videoaplikácie, aj keď k chybovosti došlo až po uvedení televízie na trh.

(51) Možnosť hospodárskych subjektov zbaviť sa zodpovednosti, ak preukážu, že chybovosť sa vyskytla až po uvedení výrobku na trh alebo do prevádzky, by mala byť obmedzená, ak chybovosť výrobku vznikla v dôsledku nedostatočných aktualizácií alebo modernizácií softvéru potrebných na riešenie zraniteľností v oblasti kybernetickej bezpečnosti a zachovanie bezpečnosti výrobku. Uvedené zraniteľnosti môžu ovplyvniť výrobok tak, že spôsobí škodu v zmysle tejto smernice. Keďže sa uznávajú povinnosti výrobcov podľa práva Únie v oblasti bezpečnosti výrobkov počas ich životného cyklu, ako napríklad podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 ([16]), nemala by sa na výrobcov vzťahovať výnimka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú ich chybnými výrobkami, ak chybovosť je dôsledkom ich nedodania bezpečnostných aktualizácií alebo modernizácií softvéru, ktoré sú potrebné na riešenie zraniteľností výrobku v reakcii na nové riziká v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Takáto zodpovednosť by sa nemala uplatňovať, ak je dodanie alebo inštalácia uvedeného softvéru mimo kontroly výrobcu, napríklad ak vlastník výrobku nenainštaluje aktualizáciu alebo modernizáciu dodanú na účely zabezpečenia alebo zachovania úrovne bezpečnosti výrobku. Touto smernicou sa neukladá žiadna povinnosť poskytovať aktualizácie alebo modernizácie výrobku.

(52) V záujme spravodlivého rozdelenia rizika by mali mať hospodárske subjekty výnimku zo zodpovednosti, ak preukážu, že úroveň vedecko-technických poznatkov stanovená na základe odkazu na najvyššiu úroveň dostupných objektívnych vedomostí, a nie na skutočné vedomosti predmetného hospodárskeho subjektu, neumožňovala v čase, keď mal výrobca nad výrobkom kontrolu, odhaliť existenciu chybovosti.

(53) Môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých sú za tú istú škodu zodpovedné dva alebo viaceré subjekty, napríklad vtedy, ak je chybný komponent vložený do výrobku, ktorý spôsobil škodu. V takom prípade by mala poškodená osoba mať možnosť vzniesť nárok na náhradu škody od výrobcu, ktorý začlenil chybný komponent do svojho výrobku, ako aj od výrobcu samotného chybného komponentu. V záujme zabezpečenia ochrany fyzických osôb by mali byť v takýchto situáciách všetky subjekty zodpovedné spoločne a nerozdielne.

(54) Vysoký stupeň inovácie je potrebný najmä v sektore softvéru. S cieľom podporiť inovačnú kapacitu mikropodnikov a malých podnikov, ktoré vyrábajú softvér, by takéto podniky mali mať možnosť zmluvne sa dohodnúť s výrobcami, ktorí integrujú ich softvér do výrobku, že v prípade škody spôsobenej chybným softvérovým komponentom nebude

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Ú. v. EÚ L 117, 5.5.2017, s. 1).

výrobca žiadať regresnú náhradu od výrobcu softvéru. Takéto zmluvné dohody, ktoré sa už používajú v niektorých členských štátoch, by sa mali povoliť, pretože výrobca výrobku ako celku je v každom prípade zodpovedný za akúkoľvek chybovosť výrobku vrátane komponentov. Takouto zmluvnou dohodou by však nikdy nemala byť obmedzená ani vylúčená zodpovednosť voči poškodenej osobe.

(55) Môžu sa vyskytnúť situácie, v ktorých okrem chybovosti výrobku prispeje k spôsobeniu škody aj konanie a opomenutie konania osoby inej, ako je potenciálne zodpovedný hospodársky subjekt, napríklad ak tretia strana využije zraniteľnosť výrobku v oblasti kybernetickej bezpečnosti. V záujme ochrany spotrebiteľov by sa zodpovednosť hospodárskeho subjektu za výrobok, ktorý je chybný napríklad v dôsledku zraniteľnosti, pre ktorú je menej bezpečný, ako by mohla široká verejnosť právom očakávať, nemala v dôsledku takéhoto konania alebo opomenutia tretej strany znižovať ani vylúčiť. Malo by však byť možné znížiť alebo vylúčiť zodpovednosť hospodárskeho subjektu, ak samotné poškodené osoby svojim zanedbaním prispeli k vzniku škody, napríklad keď poškodená osoba z nedbanlivosti nenainštaluje aktualizácie alebo modernizácie poskytnuté hospodárskym subjektom, ktoré by škodu zmiernili alebo jej zamedzili.

(56) Keby bolo možné obmedziť alebo vylúčiť zodpovednosť hospodárskeho subjektu prostredníctvom zmluvných ustanovení, oslabil by sa cieľ ochrany fyzických osôb. Preto by sa nemali povoľovať žiadne zmluvné odchýlky. Z rovnakého dôvodu by nemalo byť možné, aby sa ustanoveniami vnútroštátneho práva obmedzovala alebo vylučovala zodpovednosť, napríklad stanovením finančných stropov na zodpovednosť hospodárskeho subjektu.

(57) Keďže výrobky časom starnú a s vedecko-technickým pokrokom sa zlepšujú bezpečnostné normy, nebolo by primerané, aby výrobcovia niesli za chybovosť svojich výrobkov zodpovednosť počas neobmedzeného obdobia. Preto by sa na zodpovednosť mala vzťahovať primeraná lehota, konkrétne desať rokov od uvedenia výrobku na trh alebo do prevádzky (ďalej len „lehota na uplatnenie nároku“), a to bez toho, aby boli dotknuté nároky na náhradu škody, v prípade ktorých prebiehajú súdne konania. S cieľom zabrániť neprimeranému obmedzeniu možnosti náhrady škody spôsobenej chybným výrobkom by mala byť lehota na uplatnenie nároku predĺžená na 25 rokov v prípadoch, keď sa príznaky zranenia objavujú pomaly, čo je podložené lekárskymi dôkazmi.

(58) Keďže podstatne zmenené výrobky sú v podstate novými výrobkami, mala by po podstatnej zmene výrobku, napríklad po repasovaní, a následnom sprístupnení na trh alebo uvedení do prevádzky začať plynúť nová lehota na uplatnenie nároku. Aktualizácie alebo modernizácie, ktoré nepredstavujú podstatnú zmenu výrobku, by nemali mať vplyv na lehotu na uplatnenie nároku, ktorá sa vzťahuje na pôvodný výrobok.

(59) Možnosť stanovená v tejto smernici, podľa ktorej sa hospodársky subjekt môže zbaviť zodpovednosti, ak preukáže, že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď bol výrobok uvedený na trh alebo do prevádzky, alebo počas obdobia, keď bol výrobok pod kontrolou výrobcu, nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybu, tzv. obrana založená na vývojových rizikách, by sa v niektorých členských štátoch mohla považovať za neprimerané obmedzenie ochrany fyzických osôb. Členský štát by preto mal mať možnosť odchýliť sa od tejto možnosti zavedením nových opatrení alebo zmenou existujúcich opatrení a rozšírením zodpovednosti v takýchto situáciách na konkrétne druhy výrobkov, ak sa to považuje za nevyhnutné, primerané a odôvodnené cieľmi verejného záujmu, ako sú ciele stanovené v Zmluve o fungovaní Európskej únie, konkrétne verejný poriadok, verejná bezpečnosť a verejné zdravie. V záujme zaistenia transparentnosti a právnej istoty pre hospodárske subjekty pôsobiace v celej Únii by sa použitie takejto výnimky z obrany založenej na vývojových rizikách malo oznámiť Komisii, ktorá by mala následne informovať ostatné členské štáty. Na uľahčenie jednotného prístupu vo všetkých členských štátoch a súladu s cieľmi tejto smernice by Komisia mala mať možnosť vydávať nezáväzné stanoviská k navrhovaným opatreniam alebo zmenám. S cieľom poskytnúť čas na vydanie stanoviska by členský štát, ktorý navrhuje takéto opatrenia alebo zmeny, mal pozastaviť navrhované opatrenia alebo zmeny na obdobie šiestich mesiacov po ich oznámení Komisii, pokiaľ Komisia nevydá stanovisko skôr. Takéto stanovisko by sa malo vydať na základe úzkej spolupráce medzi dotknutým členským štátom a Komisiou, pričom sa zohľadnia prípadné názory ostatných členských štátov. V záujme právnej istoty a uľahčenia kontinuity opatrení zavedených podľa smernice 85/374/EHS by členský štát mal mať aj možnosť zachovať vo svojom právnom systéme existujúce výnimky z obrany založenej na vývojových rizikách.

(60) S cieľom uľahčiť harmonizovaný výklad tejto smernice vnútroštátnymi súdmi by mali byť členské štáty povinné uverejňovať právoplatné rozhodnutia súdov týkajúce sa zodpovednosti za výrobky podľa tejto smernice, t. j. rozhodnutia, proti ktorým nie je alebo už nie je možné podať opravný prostriedok. S cieľom obmedziť administratívne zaťaženie by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby uverejňovali len rozsudky vnútroštátnych odvolacích súdov alebo súdov najvyššieho stupňa.

(61) Na lepšie pochopenie toho, ako sa táto smernica uplatňuje na vnútroštátnej úrovni, a to okrem iného v prospech verejnosti, právnikov, akademickej obce a členských štátov, by Komisia mala zriadiť a udržiavať ľahko prístupnú a verejne dostupnú databázu obsahujúcu príslušné rozsudky, ako aj odkazy na príslušné rozsudky Súdneho dvora Európskej únie.

(62) Komisia by mala vykonať hodnotenie tejto smernice. V súlade s odsekom 22 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([17]) by toto hodnotenie malo vychádzať z piatich kritérií efektívnosti, účinnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnoty a malo by poskytnúť základ pre posúdenie vplyvu ďalších možných opatrení v budúcnosti. Komisia by mala vo svojej hodnotiacej správe uviesť metodiku výpočtov použitú pri tomto hodnotení. Je dôležité, aby Komisia zhromažďovala všetky relevantné informácie spôsobom, ktorý zabráni nadmernej regulácii a administratívnemu zaťaženiu členských štátov a hospodárskych subjektov, pričom využije informácie zo všetkých relevantných a spoľahlivých zdrojov vrátane inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie, príslušných vnútroštátnych orgánov alebo medzinárodne uznaných orgánov a organizácií.

(63) Z dôvodov právnej istoty sa táto smernica neuplatňuje na výrobky uvedené na trh alebo do prevádzky pred 9. decembrom 2026. Je preto potrebné stanoviť prechodné opatrenia, aby sa zaistilo pokračovanie zodpovednosti podľa smernice 85/374/EHS v prípade škody spôsobenej chybnými výrobkami, ktoré boli uvedené na trh alebo do prevádzky pred uvedeným dátumom.

(64) Keďže ciele tejto smernice, a to zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu, nenarušenú hospodársku súťaž a vysokú úroveň ochrany fyzických osôb, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov z dôvodu celoúnijnej povahy trhu s tovarom, ale z dôvodu harmonizačného účinku spoločných pravidiel, pokiaľ ide o zodpovednosť, ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a cieľ

V tejto smernici sa stanovujú spoločné pravidlá zodpovednosti hospodárskych subjektov za škodu, ktorú spôsobili fyzickým osobám chybné výrobky, a náhrady tejto škody.

Cieľom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a iných fyzických osôb.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa uplatňuje na výrobky uvedené na trh alebo do prevádzky po 9. decembri 2026.

2. Táto smernica sa neuplatňuje na slobodný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom, ktorý bol vyvinutý alebo dodaný mimo rámca obchodnej činnosti.

3. Táto smernica sa neuplatňuje na škodu spôsobenú jadrovými haváriami, ak sa na zodpovednosť za takúto škodu vzťahujú medzinárodné dohovory ratifikované členskými štátmi.

4. Táto smernica nemá vplyv na:

a) uplatniteľnosť práva Únie o ochrane osobných údajov, najmä nariadenia (EÚ) 2016/679 a smerníc 2002/58/ES a (EÚ) 2016/680;

([17]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

b) žiadne právo, ktoré má poškodená osoba podľa vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti z iných dôvodov, ako je chybovosť výrobku stanovená v tejto smernici, vrátane vnútroštátnych pravidiel, ktorými sa vykonáva právo Únie;

c) žiadne právo, ktoré má poškodená osoba podľa akéhokoľvek osobitného systému zodpovednosti, ktorý existoval vo vnútroštátnom práve k 30. júlu 1985.

Článok 3

Rozsah harmonizácie

Členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve neponechajú v platnosti ani nezavedú ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice, vrátane prísnejších či menej prísnych ustanovení na zabezpečenie odlišnej úrovne ochrany spotrebiteľov a iných fyzických osôb, pokiaľ sa v tejto smernici nestanovuje inak.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „výrobok“ sú všetky hnuteľné veci, a to aj vtedy, ak sú súčasťou inej hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci alebo sú s ňou prepojené; to zahŕňa aj elektrinu, súbory DMF, suroviny a softvér;

2. „súbor DMF“ je digitálna verzia alebo digitálny vzor hnuteľnej veci, ktorý obsahuje funkčné informácie potrebné na výrobu hmotného predmetu, na základe ktorých sa umožňuje automatické ovládanie strojov alebo nástrojov;

3. „súvisiaca služba“ je digitálna služba, ktorá je začlenená do výrobku alebo je s ním prepojená takým spôsobom, že jej absencia by zabránila výrobku plniť niektorú alebo viaceré z jeho funkcií;

4. „komponent“ je akýkoľvek hnuteľný alebo nehnuteľný predmet, surovina alebo súvisiaca služba, ktorá je začlenená do výrobku, prípadne s takýmto výrobkom prepojená;

5. „kontrola výrobcu“ je situácia, keď:

   a) výrobca výrobku vykonáva alebo v súvislosti s činnosťou tretej strany povoľuje alebo dáva súhlas na:

      i) integráciu, vzájomné prepojenie alebo dodávku komponentu vrátane aktualizácií alebo modernizácií softvéru; alebo

      ii) zmenu výrobku vrátane podstatných zmien;

   b) výrobca výrobku je schopný dodávať aktualizácie alebo modernizácie softvéru sám alebo prostredníctvom tretej strany;

6. „údaje“ sú údaje v zmysle článku 2 bodu 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 ([18]);

7. „sprístupnenie na trhu“ je každá dodávka výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok, alebo bezplatne;

8. „uvedenie na trh“ je prvé sprístupnenie výrobku na trhu Únie;

9. „uvedenie do prevádzky“ je prvé použitie výrobku v Únii v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok, alebo bezplatne, ak výrobok nebol pred svojím prvým použitím uvedený na trh;

10. „výrobca“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá:

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o správe údajov) (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 1).

a) vyvíja, vyrába alebo produkuje výrobok;

b) si výrobok dáva navrhnúť či vyrobiť alebo ktorá sa uvedením svojho mena, ochrannej známky alebo iných rozlišovacích znakov na tomto výrobku prezentuje ako jeho výrobca; alebo

c) vyvíja, vyrába alebo produkuje výrobok na svoje vlastné použitie;

11. „splnomocnený zástupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá dostala písomné splnomocnenie od výrobcu konať v jeho mene v súvislosti s konkrétnymi úlohami;

12. „dovozca“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza výrobok z tretej krajiny na trh Únie;

13. „poskytovateľ logistických služieb“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodnej činnosti ponúka aspoň dve z týchto služieb: skladovanie, balenie, adresovanie a odosielanie výrobku bez vlastníctva príslušných výrobkov okrem poštových služieb vymedzených v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES ([19]), služieb dodávania balíkov vymedzených v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 ([20]), a akýchkoľvek iných poštových služieb alebo služieb nákladnej dopravy;

14. „distribútor“ je každá fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci, ktorá sprístupňuje výrobok na trhu, okrem výrobcu alebo dovozcu daného výrobku;

15. „hospodársky subjekt“ je výrobca výrobku alebo komponentu, poskytovateľ súvisiacej služby, splnomocnený zástupca, dovozca, poskytovateľ logistických služieb alebo distribútor;

16. „online platforma“ je online platforma v zmysle článku 3 bodu i) nariadenia (EÚ) 2022/2065;

17. „obchodné tajomstvo“ je obchodné tajomstvo v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2016/943;

18. „podstatná zmena“ je zmena výrobku po jeho uvedení na trh alebo do prevádzky:

a) ktorá sa považuje za podstatnú podľa príslušných pravidiel Únie alebo vnútroštátnych pravidiel o bezpečnosti výrobkov; alebo

b) ktorá v prípade, že príslušné pravidlá Únie alebo vnútroštátne pravidlá o bezpečnosti výrobkov nestanovujú žiadnu hranicu toho, čo považovať za podstatnú zmenu:

i) mení pôvodný výkon, účel alebo typ výrobku, pričom výrobca túto zmenu v počiatočnom posúdení rizika nepredpokladal; a

ii) mení povahu nebezpečenstva, vytvára nové nebezpečenstvo alebo zvyšuje úroveň rizika.

KAPITOLA II

KONKRÉTNE USTANOVENIA O ZODPOVEDNOSTI ZA CHYBNÉ VÝROBKY

Článok 5

Právo na náhradu škody

1. Členské štáty zabezpečia, aby mala každá fyzická osoba, ktorej chybný výrobok spôsobil škodu (ďalej len „poškodená osoba“), nárok na náhradu škody v súlade s touto smernicou.

([19]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb (Ú. v. ES L 15, 21.1.1998, s. 14).

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/644 z 18. apríla 2018 o službách cezhraničného dodávania balíkov (Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 19).

2. Členské štáty zabezpečia, aby nároky na náhradu škody podľa odseku 1 mohla vzniesť aj:

a) osoba, na ktorú bolo postúpené právo poškodenej osoby alebo na ktorú toto právo prešlo, a to na základe práva Únie alebo vnútroštátneho práva alebo zmluvy; alebo

b) osoba, ktorá koná v mene jednej alebo viacerých poškodených osôb na základe práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

Článok 6

Škoda

1. Právo na náhradu škody podľa článku 5 sa uplatňuje len v prípade týchto druhov škôd:

a) smrť alebo zranenie vrátane lekársky uznaného poškodenia psychického zdravia;

b) poškodenie alebo zničenie akéhokoľvek majetku okrem:

i) samotného chybného výrobku;

ii) výrobku poškodeného chybným komponentom, ktorý je začlenený do výrobku alebo je s ním prepojený výrobcom daného výrobku alebo v rámci jeho kontroly;

iii) majetku používaného výlučne na profesionálne účely;

c) zničenie alebo poškodenie údajov, ktoré sa nepoužívajú výlučne na profesionálne účely.

2. Právo na náhradu škody podľa článku 5 sa vzťahuje na každú majetkovú ujmu vyplývajúcu zo škody uvedenej v odseku 1 tohto článku. Právo na náhradu škody sa vzťahuje aj na nemajetkovú ujmu vyplývajúcu zo škody uvedenej v odseku 1 tohto článku, pokiaľ túto ujmu možno nahradiť podľa vnútroštátneho práva.

3. Týmto článkom nie je dotknuté vnútroštátne právo týkajúce sa náhrady škody v rámci iných režimov zodpovednosti.

Článok 7

Chybovosť

1. Výrobok sa považuje za chybný, ak nezabezpečuje bezpečné používanie, ktoré od neho osoba právom očakáva alebo ktoré sa vyžaduje podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

2. Pri posudzovaní chybovosti výrobku sa zohľadňujú všetky okolnosti vrátane:

a) prezentácie a vlastností výrobku vrátane jeho označenia, dizajnu, technických prvkov, zloženia a balenia a pokynov na jeho montáž, inštaláciu, používanie a údržbu;

b) rozumne predvídateľného použitia výrobku;

c) vplyvu akejkoľvek schopnosti výrobku naďalej sa učiť alebo získavať nové vlastnosti po jeho uvedení na trh alebo do prevádzky;

d) rozumne predvídateľného vplyvu iných výrobkov, ktorých používanie s výrobkom, a to aj prostredníctvom prepojenia, možno očakávať, na výrobok;

e) okamihu uvedenia výrobku na trh alebo do prevádzky, prípadne, ak si výrobca ponecháva kontrolu nad výrobkom aj potom, okamihu, keď výrobok opustil kontrolu výrobcu;

f) relevantných požiadaviek na bezpečnosť výrobkov vrátane požiadaviek na kybernetickú bezpečnosť, ktoré súvisia s bezpečnosťou výrobku;

g) každého stiahnutia výrobku alebo každej inej relevantnej intervencie príslušného regulačného orgánu alebo hospodárskeho subjektu uvedeného v článku 8, ktorá sa týka bezpečnosti výrobku;

h) konkrétnych potrieb skupiny používateľov, pre ktorých použitie je výrobok určený;

i) v prípade výrobku, ktorého samotným účelom je zabrániť škodám, akéhokoľvek nesplnenia tohto účelu výrobkom.

3. Výrobok sa nepovažuje za chybný len preto, že bol na trh alebo do prevádzky už uvedený alebo sa následne uvedie lepší výrobok, prípadne aktualizácie alebo modernizácie výrobku.

Článok 8

Hospodárske subjekty zodpovedné za chybné výrobky

1. Členské štáty zabezpečia, aby za škodu boli v súlade s touto smernicou zodpovedné tieto hospodárske subjekty:

a) výrobca chybného výrobku;

b) výrobca chybného komponentu, ak bol tento komponent začlenený do výrobku pod kontrolou výrobcu alebo je prepojený s výrobkom pod kontrolou výrobcu a spôsobil chybovosť výrobku, a to bez toho, aby bola dotknutá zodpovednosť výrobcu uvedená v písmene a); a

c) v prípade výrobcu výrobku alebo komponentu usadeného mimo Únie a bez toho, aby bola dotknutá zodpovednosť tohto výrobcu:

i) výrobca chybného výrobku alebo komponentu;

ii) splnomocnený zástupca výrobcu; a

iii) ak v Únii nie je usadený žiadny dovozca alebo splnomocnený zástupca, poskytovateľ logistických služieb.

Zodpovednosť výrobcu uvedená v prvom pododseku písm. a) sa vzťahuje aj na akúkoľvek škodu spôsobenú chybným komponentom, ak bol začlenený do výrobku pod kontrolou výrobcu alebo je s ním prepojený.

2. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá podstatne zmení výrobok mimo kontroly výrobcu a následne ho sprístupní na trh alebo uvedie do prevádzky, sa považuje za výrobcu výrobku na účely odseku 1.

3. Členské štáty zabezpečia, aby bol v prípade, že sa hospodársky subjekt spomedzi subjektov uvedených v odseku 1 a usadených v Únii nedá zistiť, zodpovedný každý distribútor chybného výrobku, ak:

a) poškodená osoba žiada, aby distribútor určil hospodársky subjekt spomedzi subjektov uvedených v odseku 1 a usadených v Únii alebo svojho vlastného distribútora, ktorý mu daný výrobok dodal, a

b) uvedený distribútor nedokáže určiť hospodársky subjekt ani svojho vlastného distribútora, ako sa uvádza v písmene a), do jedného mesiaca od prijatia žiadosti uvedenej v písmene a).

4. Odsek 3 tohto článku sa uplatňuje aj na akéhokoľvek poskytovateľa online platformy, ktorá umožňuje spotrebiteľom uzatvárať zmluvy na diaľku s obchodníkmi, pričom nie je hospodárskym subjektom, a to za predpokladu splnenia podmienok článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2022/2065.

5. Ak poškodené osoby nedostanú náhradu škody, pretože zodpovednosť podľa tejto smernice nenesie žiadna osoba uvedená v odsekoch 1 až 4 alebo pretože zodpovedné osoby sú insolventné alebo ukončili svoju činnosť, členské štáty môžu na primeranú náhradu škody osobám poškodeným v dôsledku chybných výrobkov využiť existujúce vnútroštátne odvetvové systémy náhrady škôd alebo zaviesť v rámci vnútroštátneho práva nové takéto systémy, ktoré sa pokiaľ možno nefinancujú z verejných príjmov.

Článok 9

Poskytovanie dôkazov

1. Členské štáty zabezpečia, aby na žiadosť osoby, ktorá si v konaní pred vnútroštátnym súdom nárokuje náhradu škody spôsobenej chybným výrobkom (ďalej len „navrhovateľ“) a ktorá predložila skutočnosti a dôkazy dostatočné na podporu dôveryhodnosti nároku na náhradu škody, bol žalovaný povinný poskytnúť relevantné dôkazy, ktoré má k dispozícii, za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Členské štáty zabezpečia, aby na žiadosť žalovaného, ktorý predložil skutočnosti a dôkazy dostatočné na preukázanie toho, že žalovaný potrebuje dôkazy na účely namietania voči nároku na náhradu škody, bol navrhovateľ v súlade s vnútroštátnym právom povinný poskytnúť relevantné dôkazy, ktoré má k dispozícii.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytnutie dôkazov podľa odsekov 1 a 2 a v súlade s vnútroštátnym právom obmedzilo na to, čo je nevyhnutné a primerané.

4. Členské štáty zabezpečia, aby pri určovaní toho, či je poskytnutie dôkazov požadovaných jednou zo strán nevyhnutné a primerané, vnútroštátne súdy prihliadli na oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán vrátane tretích strán, a to najmä v súvislosti s ochranou dôverných informácií a obchodných tajomstiev.

5. Členské štáty zabezpečia, aby boli vnútroštátne súdy v prípade, že sa od žalovaného vyžaduje poskytnutie informácií, ktoré predstavujú obchodné tajomstvo alebo údajné obchodné tajomstvo, splnomocnené na základe riadne odôvodnenej žiadosti strany alebo z vlastnej iniciatívy prijať osobitné opatrenia potrebné na zachovanie dôvernosti daných informácií, ak sa použijú alebo uvedú pri súdnom konaní alebo po ňom.

6. Členské štáty zabezpečia, aby boli vnútroštátne súdy v prípade, že sa od strany vyžaduje poskytnutie dôkazov, splnomocnené na základe riadne odôvodnenej žiadosti namietajúcej strany, alebo ak to dotknutý vnútroštátny súd považuje za vhodné a v súlade s vnútroštátnym právom, požadovať, aby sa takéto dôkazy predložili ľahko dostupným a ľahko zrozumiteľným spôsobom, ak vnútroštátny súd považuje takéto predloženie za primerané z hľadiska nákladov a úsilia pre stranu, od ktorej sa vyžaduje.

7. Týmto článkom nie sú dotknuté vnútroštátne pravidlá týkajúce sa poskytnutia dôkazov v predsúdnom konaní, ak takéto pravidlá existujú.

Článok 10

Dôkazné bremeno

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol navrhovateľ povinný preukázať chybovosť výrobku, škodu, ktorá mu vznikla, ako aj príčinnú súvislosť medzi danou chybovosťou a škodou.

2. Chybovosť výrobku sa predpokladá, ak je splnená niektorá z týchto podmienok:

a) žalovaný neposkytol relevantné dôkazy podľa článku 9 ods. 1;

b) navrhovateľ preukázal, že výrobok nespĺňa povinné požiadavky na bezpečnosť výrobkov stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve, ktoré majú chrániť pred rizikom škody, ktorú utrpela poškodená strana, alebo

c) navrhovateľ preukázal, že škodu spôsobilo zjavné nesprávne fungovanie výrobku počas jeho rozumne predvídateľného použitia alebo za bežných okolností.

3. Príčinná súvislosť medzi chybovosťou výrobku a škodou sa predpokladá, ak sa stanoví, že výrobok je chybný a spôsobená škoda je takého druhu, ktorý zvyčajne zodpovedá predmetnej chybe.

4. Vnútroštátny súd predpokladá chybovosť výrobku alebo príčinnú súvislosť medzi jeho chybovosťou a škodou, prípadne oboje, ak bez ohľadu na poskytnutie dôkazov v súlade s článkom 9 a so zreteľom na všetky relevantné okolnosti prípadu:

a) navrhovateľ má z dôvodu technickej alebo vedeckej zložitosti mimoriadne ťažkosti s preukázaním chybovosti výrobku alebo príčinnej súvislosti medzi jeho chybovosťou a škodou, prípadne oboch; a

b) navrhovateľ preukáže, že je pravdepodobné, že výrobok je chybný alebo že existuje príčinná súvislosť medzi chybovosťou výrobku a škodou, prípadne oboje.

5. Žalovaný má právo vyvrátiť ktorúkoľvek z domnienok uvedených v odsekoch 2, 3 a 4.

Článok 11

Výnimka zo zodpovednosti

1. Hospodársky subjekt uvedený v článku 8 nie je zodpovedný za škodu spôsobenú chybným výrobkom, ak preukáže niektorú z týchto skutočností:

a) v prípade výrobcu alebo dovozcu, že neuviedol výrobok na trh ani do prevádzky;

b) v prípade distribútora, že nesprístupnil výrobok na trhu;

c) že je pravdepodobné, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, neexistovala v čase, keď sa výrobok uviedol na trh alebo do prevádzky, alebo v prípade distribútora pri sprístupňovaní výrobku na trhu, prípadne že vznikla až po tomto okamihu;

d) že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, je spôsobená dodržaním súladu výrobku so zákonnými požiadavkami;

e) že objektívny stav vedecko-technických poznatkov v čase, keď sa výrobok uviedol na trh, do prevádzky alebo v období, keď bol výrobok pod kontrolou výrobcu, nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybovosť;

f) v prípade výrobcu chybného komponentu, ako sa uvádza v článku 8 ods. 1 prvom pododseku písm. b), že chybovosť výrobku, do ktorého je komponent začlenený, možno pripísať koncepcii výrobku alebo pokynom, ktoré výrobca daného výrobku poskytol výrobcovi komponentu;

g) v prípade osoby, ktorá zmení výrobok, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2, že chybovosť, ktorá spôsobila škodu, súvisí s časťou výrobku, na ktorú zmena nemala vplyv.

2. Odchylne od odseku 1 písm. c) sa na hospodársky subjekt nevzťahuje výnimka zo zodpovednosti, ak je chybovosť výrobku dôsledkom ktorejkoľvek z týchto skutočností, za predpokladu, že boli pod kontrolou výrobcu:

a) súvisiacej služby;

b) softvéru vrátane aktualizácií alebo modernizácií softvéru;

c) nedostatku aktualizácií alebo modernizácií softvéru potrebných na zachovanie bezpečnosti;

d) podstatnej zmeny výrobku.

KAPITOLA III

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA O ZODPOVEDNOSTI

Článok 12

Zodpovednosť viacerých hospodárskych subjektov

1. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo týkajúce sa práva na vysporiadanie alebo práva na regresnú náhradu, členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sú za tú istú škodu zodpovedné dva alebo viaceré hospodárske subjekty podľa tejto smernice, mohli byť zodpovedné spoločne a nerozdielne.

2. Výrobca, ktorý začlení softvér ako komponent do výrobku, nemá právo na regresnú náhradu voči výrobcovi chybného softvérového komponentu, ktorý spôsobuje škodu, ak:

a) výrobca chybného softvérového komponentu bol v čase uvedenia daného softvérového komponentu na trh mikropodnikom alebo malým podnikom, t. j. podnikom, ktorý je pri posúdení spolu so všetkými jeho prípadnými partnerskými podnikmi v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES ([21]) a pridruženými podnikmi v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 3 uvedenej prílohy mikropodnikom v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 3 uvedenej prílohy alebo malým podnikom v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 2 uvedenej prílohy; a

b) výrobca, ktorý začlenil chybný softvérový komponent do výrobku, sa zmluvne dohodol s výrobcom chybného softvérového komponentu na vzdaní sa tohto práva.

Článok 13

Zníženie zodpovednosti

1. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo týkajúce sa práva na vysporiadanie alebo práva na regresnú náhradu, členské štáty zabezpečia, aby zodpovednosť hospodárskeho subjektu nebola znížená alebo neprípustná, ak škodu spôsobí chybovosť výrobku aj konanie alebo opomenutie tretej strany.

2. Zodpovednosť hospodárskeho subjektu môže byť znížená alebo neprípustná, ak bola škoda spôsobená chybovosťou výrobku aj pochybením poškodenej osoby alebo akejkoľvek osoby, za ktorú je poškodená osoba zodpovedná.

Článok 14

Právo na regresnú náhradu

Ak je za tú istú škodu zodpovedný viac ako jeden hospodársky subjekt, hospodársky subjekt, ktorý poškodenej osobe nahradil škodu, je oprávnený uplatniť prostriedky nápravy voči iným hospodárskym subjektom zodpovedným podľa článku 8 v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 15

Vylúčenie alebo obmedzenie zodpovednosti

Členské štáty zabezpečia, aby zodpovednosť hospodárskeho subjektu podľa tejto smernice nebola vo vzťahu k poškodenej osobe obmedzená ani vylúčená zmluvným ustanovením alebo vnútroštátnym právom.

Článok 16

Premlčacia lehota

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa na začatie konania o nároku na náhradu škody patriacej do rozsahu pôsobnosti tejto smernice vzťahovala premlčacia lehota troch rokov. Premlčacia lehota plynie odo dňa, keď si poškodená osoba uvedomila alebo si logicky mala uvedomiť všetky tieto skutočnosti:

a) škodu;

b) chybovosť;

c) identitu príslušného hospodárskeho subjektu, ktorý môže byť zodpovedný za škodu podľa článku 8.

2. Táto smernica nemá vplyv na vnútroštátne právo, ktorým sa reguluje zastavenie alebo prerušenie premlčacej lehoty uvedenej v odseku 1.

([21]) Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

Článok 17

Lehota na uplatnenie nároku

1. Členské štáty zabezpečia, aby poškodená osoba po uplynutí lehoty 10 rokov už nemala nárok na náhradu škody podľa tejto smernice, pokiaľ táto poškodená osoba medzitým nezačala konanie proti hospodárskemu subjektu, ktorý môže byť zodpovedný podľa článku 8. Táto lehota plynie od:

a) dátumu, keď bol chybný výrobok, ktorý spôsobil škodu, uvedený na trh alebo do prevádzky; alebo

b) v prípade podstatne zmeneného výrobku, dátumu, keď bol daný výrobok sprístupnený na trhu alebo uvedený do prevádzky po jeho podstatnej zmene.

2. Odchylne od odseku 1 platí, že ak poškodená osoba nezačala konanie do 10 rokov od dátumov uvedených v odseku 1 druhom pododseku z dôvodu oneskoreného prejavenia zranenia, poškodená osoba nemá podľa tejto smernice po uplynutí 25-ročnej lehoty nárok na náhradu škody, pokiaľ táto poškodená osoba medzitým nezačala konanie proti hospodárskemu subjektu, ktorý môže byť zodpovedný podľa článku 8.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 18

Výnimka z obrany založenej na vývojových rizikách

1. Členské štáty môžu odchylne od článku 11 ods. 1 písm. e) zachovať vo svojich právnych systémoch existujúce opatrenia, na základe ktorých sú hospodárske subjekty zodpovedné, aj keď preukážu, že objektívny stav vedecko-technických poznatkov v čase, keď sa výrobok uviedol na trh alebo do prevádzky alebo v období, keď bol výrobok pod kontrolou výrobcu, nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybovosť.

Každý členský štát, ktorý si želá zachovať opatrenia v súlade s týmto odsekom, oznámi znenie opatrení Komisii najneskôr do 9. decembra 2026. Komisia o tom informuje ostatné členské štáty.

2. Členské štáty môžu odchylne od článku 11 ods. 1 písm. e) zaviesť alebo zmeniť vo svojich právnych systémoch opatrenia, na základe ktorých sú hospodárske subjekty zodpovedné, aj keď preukážu, že objektívny stav vedecko-technických poznatkov v čase, keď sa výrobok uviedol na trh alebo do prevádzky alebo v období, keď bol výrobok pod kontrolou výrobcu, nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybovosť.

3. Opatrenia uvedené v odseku 2 musia byť:

a) obmedzené na konkrétne kategórie výrobkov;

b) odôvodnené cieľmi verejného záujmu; a

c) primerané v tom zmysle, že musia byť vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaných cieľov a nesmú presahovať rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie daných cieľov.

4. Každý členský štát, ktorý si želá zaviesť alebo zmeniť opatrenie uvedené v odseku 2, oznámi Komisii znenie navrhovaného opatrenia a poskytne odôvodnenie, ako je toto opatrenie v súlade s odsekom 3. Komisia o tom informuje ostatné členské štáty.

5. Komisia môže do šiestich mesiacov od prijatia oznámenia podľa odseku 4 vydať stanovisko k zneniu navrhovaného opatrenia a odôvodneniu tohto opatrenia, pričom zohľadní všetky pripomienky ostatných členských štátov. Členský štát, ktorý si želá zaviesť alebo zmeniť uvedené opatrenie, pozastaví toto opatrenie na obdobie šiestich mesiacov po jeho oznámení Komisii, pokiaľ Komisia nevydá stanovisko skôr.

Článok 19

Transparentnosť

1. Členské štáty uverejnia v jednoducho prístupnom a elektronickom formáte všetky rozsudky, ktorými sa končí konanie o veci, vynesené vnútroštátnymi odvolacími súdmi alebo súdmi najvyššieho stupňa, v konaniach, ktoré sa začali podľa tejto smernice. Uverejnenie takéhoto rozsudku sa vykoná v súlade s vnútroštátnym právom.

2. Komisia zriadi a spravuje ľahko prístupnú a verejne dostupnú databázu rozsudkov uvedených v odseku 1.

Článok 20

Hodnotenie

Komisia do 9. decembra 2030 a potom každých päť rokov zhodnotí uplatňovanie tejto smernice a predloží správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Tieto správy obsahujú informácie o nákladoch a prínosoch transpozície tejto smernice, porovnanie s krajinami OECD a dostupnosť poistenia zodpovednosti za výrobok.

Článok 21

Zrušenie a prechodné ustanovenie

Smernica 85/374/EHS sa zrušuje s účinnosťou od 9. decembra 2026. Naďalej sa však bude uplatňovať na výrobky uvedené na trh alebo do prevádzky do uvedeného dátumu.

Odkazy na zrušenú smernicu sa chápu ako odkazy na túto smernicu a čítajú sa podľa tabuľky zhody uvedenej v prílohe.

Článok 22

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 9. decembra 2026. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 23

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 24

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 23. októbra 2024

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predseda*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.

PRÍLOHA

Tabuľka zhody

Smernica 85/374/EHS	Táto smernica
Článok 1	Článok 1
—	Článok 2 ods. 2
—	Článok 3
Článok 2	Článok 4 bod 1
—	Článok 4 body 2 až 9, 11 a 13 až 18
Článok 3 ods. 1	Článok 4 bod 10 a článok 8 ods. 1 prvý pododsek písm. a) a b)
Článok 3 ods. 2	Článok 4 bod 12 a článok 8 ods. 1 prvý pododsek písm. c) bod i)
—	Článok 5
Článok 3 ods. 3	Článok 8 ods. 3
—	Článok 8 ods. 1 prvý pododsek písm. c) body ii) a iii) a druhý pododsek a odseky 2, 4 a 5
—	Článok 9
Článok 4	Článok 10 ods. 1
—	Článok 10 ods. 2 až 5
Článok 5	Článok 12 ods. 1
—	Článok 12 ods. 2
Článok 6	Článok 7
Článok 7	Článok 11
Článok 8	Článok 13
—	Článok 14
Článok 9 prvý odsek písm. a)	Článok 6 ods. 1 písm. a)
Článok 9 prvý odsek písm. b)	Článok 6 ods. 1 písm. b)
—	Článok 6 ods. 1 písm. c)
—	Článok 6 ods. 2
Článok 9 druhý odsek	Článok 6 ods. 3
Článok 10	Článok 16
Článok 11	Článok 17 ods. 1

Smernica 85/374/EHS	Táto smernica
—	Článok 17 ods. 2
Článok 12	Článok 15
—	Článok 19
Článok 13	Článok 2 ods. 5 písm. b) a c)
—	Článok 2 ods. 5 písm. a)
Článok 14	Článok 2 ods. 3
—	Článok 18 ods. 1
Článok 15 ods. 1 písm. b)	Článok 18 ods. 2
Článok 15 ods. 2 a 3	Článok 18 ods. 3, 4 a 5
Článok 16	—
Článok 17	Článok 2 ods. 1
—	Článok 20
—	Článok 21
Článok 18	—
Článok 19	Článok 22 ods. 1
Článok 20	Článok 22 ods. 2
Článok 21	Článok 20
—	Článok 23
Článok 22	Článok 24